

Přítomnost a minulost

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2018](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2018](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 27. 9. 2017
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 27. 9. 2017

Přítomnost a minulost

Winston Churchill prý prohlásil: „Když rozjítříme spor mezi minulostí a přítomností, zjistíme, že jsme ztratili budoucnost.“ (www) Mylnost jeho formulace spočívá v tom, že ve skutečnosti nemůžeme jítřit spor přítomnosti s minulostí, protože v tomto sporu by minulost (která už „není“) ani přítomnost (jež právě pomíjí) nemohla žádný spor vést. Spor mezi přítomností a minulostí je možný jen tak, že máme nějakou představu (přesněji: interpretaci) jak minulosti, tak přítomnosti, a že tedy spor můžeme jítřit pouze mezi *představami* (*interpretacemi*) obojího. A podobné to je i s budoucností: tu nemůžeme *ztratit* jinak než ve svých představách (interpretacích), neboť budoucnost buď přichází nebo nepřichází – záleží to jenom na ní a na tom jejím přicházení (které ovšem vůbec nemusí být automatické a samozřejmé).

(Písek, 170927-orig, 180615b-kop.)¹

¹ Původní zápis z 27. září 2017 se nepodařilo najít.